

2027

UNG FÖRETAGSAMHET PÅ GOTLAND

Ung Företagsamhet (UF) Gotland är en ideell utbildningsorganisation som stärker ungas framtidskompetenser genom entreprenörskap i skolan – från tidig grundskola till gymnasium. Vi rustar elever med kreativitet, problemlösning, samarbete och ansvarstagande, och skapar broar mellan skola och arbetsliv. *Forskning och fleråriga uppföljningar visar att elever som drivit UF-företag oftare startar företag, omsätter mer, anställer fler och når chefsroller i högre grad. Entreprenörskap ökar motivation, betyg och självförtroende, stärker innovationskraft samt bidrar till jämlikhet och inkludering.*

SÅ STÄRKER VI GOTLANDS UNGA OCH FRAMTIDA KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Gotland står inför viktiga framtidsutmaningar, där en hållbar utveckling och en stark kompetensförsörjning är avgörande. Allt börjar i skolan, det är där grunden läggs för vilka vi blir som samhällsmedborgare, i våra yrkesroller och i våra privata liv. Tyvärr lämnar många unga grundskolan utan tillräckliga verktyg för att möta framtiden, vare sig det gäller vidare studier eller arbetslivet. Därför behövs insatser som stärker deras självtillit, motivation och förmågor.

Ung Företagsamhet på Gotland arbetar för att alla barn och unga ska vara inkluderade och få möjlighet att utveckla sina entreprenöriella förmågor – färdigheter som forskning visar ökar delaktighet, studiemotivation, självförtroende och i förlängningen även betyg. Genom undervisning i entreprenörskap får elever omsätta sina kunskaper praktiskt och i nära koppling till samhället, vilket skapar relevans och främjar intresse för andra skolämnen, inklusive läsning, skrivande och STEM (Science, Technology, Engineering, Mathematics).

Vårt uppdrag är inte att utbilda alla elever till företagare, utan att stärka ungas utveckling, egenmakt och förståelse för att de kan påverka sin framtid och bidra till samhällsbyggandet. Ju tidigare elever får träna dessa färdigheter, desto större blir effekterna, därför är det avgörande att insatserna startar redan i grundskolan och följer eleven genom hela skolgången. Ung Företagsamhets mest kända koncept är UF-företagande i gymnasiet, där elever under ett läsår startar, driver och avvecklar ett eget företag.

BEVISAD LÅNGSIKTIG EFFEKT

Forskning – såsom studierna Övning ger färdighet (2011) och Effekter av utbildning i entreprenörskap (2013) – visar att f.d. UF-elever i större utsträckning startar företag, att deras företag omsätter mer och anställer fler, och att de oftare når chefspositioner och har högre medelinkomst än jämförbara grupper.

För att förstärka dessa positiva effekter startade vi 2010 även verksamhet i grundskolan, med läromedel som stödjer entreprenöriellt lärande genom hela skolgången. Genom att låta barn och unga tidigt träna sina entreprenöriella förmågor kan vi hjälpa dem att se möjligheter där de bor, bidra till ett starkare näringslivsklimat och säkra Gotlands framtida kompetensförsörjning. Vi utbildar Gotlands framtid och söker nu ett ökat stöd för att kunna ge ännu fler barn och unga de verktyg de behöver för att växa, utvecklas och stå starka inför framtiden.

30 år av ungt entreprenörskap på Gotland

1980

1980 - Grunden läggs för ett mer företagsamt Sverige
När Ung Företagsamhet startade 1980 var visionen tydlig: att ge unga mod, kreativitet och förmågor som rustar dem för framtidens arbetsliv.

1994

1994 tog visionen klivet över till Gotland.
Här började vi bygga en lokal verksamhet som genom åren gett tusentals gotländska ungdomar möjligheten att testa företagande, växa som individer och skapa verkliga kontakter med det lokala näringslivet.

2010

År 2010 breddades verksamheten ytterligare när UF började arbeta mot grundskolan.
Våra läromedel anpassades efter läroplanen och gav elever i de yngre åldrarna en tidig start i samarbete, problemlösning och framtidsfärdigheter – grunden för ett hållbart och konkurrenskraftigt arbetsliv.

2022

2023

2022–2023 – Internationell uppmärksamhet och nationella utmärkelser
Under denna period fick UF:s arbete en helt ny typ av uppmärksamhet – både nationellt och internationellt. Sedan 2022 har Ung Företagsamhet varit nominerat till Nobels fredspris fyra år i rad. Det är ett erkännande för hur entreprenörskap i skolan stärker demokrati, delaktighet och ungas förmåga att forma sin egen framtid. Samtidigt uppmärksammades vårt långsiktiga arbete med jämställdhet och inkludering.

2024

2024–Idag – En rörelse för framtidens kompetenser

Idag står Ung Företagsamhet starkare än någonsin. Vårt arbete på Gotland fortsätter att utvecklas, nå fler elever och skapa fler broar mellan skolan och näringslivet. I en tid då arbetsmarknaden förändras snabbt är behovet av kreativa, ansvarstagande och problemlösande unga större än någonsin.

UF rustar Gotlands barn och ungdomar med framtidskompetenser – som samarbete, mod, innovation och ledarskap – som behövs i alla yrken och branscher. Vi fortsätter att utveckla våra läromedel, stötta lärare och inspirera företag att engagera sig i nästa generation.

Entreprenörskap i skolan är inte längre ett sidospår. Det är en central del av hur vi bygger ett starkare Gotland, ett mer hållbart samhälle och en framtid där unga får bästa möjliga förutsättningar att lyckas – oavsett vilken väg de väljer.

2025

ENTREPRENÖRSKAP I SKOLAN

Genom läromedel, utbildningar och material får lärarna tillgång till konkreta verktyg för att integrera entreprenöriellt lärande i klassrummet – i linje med läroplanens mål om att främja kreativitet, problemlösning och samarbete. Idag används vårt material på ca 50 % av Gotlands grundskolor och genom våra aktiviteter föregående år träffade vi närmare 2000 grundskoleelever. Vi arbetar aktivt för att nå ännu fler, och har ett nära samarbete med lärare, rektorer samt studie- och yrkesvägledare för att sprida kunskap om hur entreprenörskap kan bli en naturlig del av skolan. Samtidigt lyfter vi varför entreprenörskap är en viktig kompetens för framtiden, inte minst för att öka ungas möjligheter att få jobb, skapa egna vägar och möta en arbetsmarknad i förändring. Genom att stärka elevernas initiativförmåga, kreativitet och problemlösningssförmåga rustar vi dem med färdigheter som blir avgörande.

UF-FÖRETAGANDE

Ung Företagsamhet Gotland ger gymnasieelever en unik möjlighet att utveckla sina entreprenöriella förmågor genom konceptet UF-företagande. Under ett läsår får eleverna starta, driva och avveckla ett företag med stöd av engagerade lärare och externa rådgivare från näringslivet. Denna praktiska erfarenhet tränar eleverna i viktiga entreprenöriella färdigheter som vidgar deras nätverk utanför skolan. Dem tar med sig kompetenser som inte bara förbereder dem för att starta eget företag, utan också för att lyckas i andra yrken eller i fortsatta studier.

Intresset för UF-företagande växer stadigt på Gotland. Under läsåret 2024/2025 deltog 261 elever och många visade ett aktivt intresse för att arbeta med entreprenörskap, även när det inte ingick som en obligatorisk del av deras utbildning. Det här engagemanget vittnar om ett starkt driv bland Gotlands unga att utveckla sina entreprenöriella färdigheter och stärka sina möjligheter på arbetsmarknaden. Samtidigt ser vi att inte alla elever får chansen att driva UF-företag under sin gymnasietid eller utveckla sina entreprenöriella förmågor i grundskolan. Det innebär att många går miste om värdefulla erfarenheter och kompetenser som kan bli avgörande för deras framtid, både i arbetslivet och som aktiva samhällsmedborgare.

STARK UTVECKLING UNDER DE SENASTE FYRA ÅREN

2021/2022 - 2024/2025

Gymnasiet

Gymnasietäckning: 48% av en gymnasiekull driv et UF-företag 2024-2025.

Grundskolan

Grundskoletäckning: 50% av skolorna arbetar aktivt med UF.

Läromedel: 52 st delades ut gratis föregående år.

ENTREPRENÖRSKAPETS AVGÖRANDE ROLL

Entreprenörskap i skolan är en investering i framtiden. Genom att utveckla kunskaper, förmågor och ett förhållningssätt som rustar elever för ett föränderligt samhälls- och arbetsliv, skapas både ledare och drivna medarbetare och ökar viljan att starta och driva företag. Det är därför entreprenörskap har blivit en central del av både grundskolans och gymnasieskolans läroplaner.

I en tid då Skolverket larmar om sjunkande betyg och hög skolfrånvaro, är det tydligt att undervisningen behöver förändras och moderniseras. Forskning visar att tidig exponering för entreprenörskap har stora positiva effekter. Elever som får arbeta med entreprenöriella projekt känner större engagemang och motivation för sina studier. Genom att arbeta med verkliga projekt och problemlösning utvecklar de kreativa förmågor och stärker sitt självförtroende, färdigheter som både gynnar deras akademiska framgång och förbereder dem för framtidens arbetsmarknad.

Dessutom leder tidig entreprenörskapsutbildning till en mer meningsfull skolgång, där eleverna känner sig mer delaktiga och motiverade. Det skapar en positiv lärmiljö som främjar både lärande och personlig utveckling.

I en snabbt föränderlig värld, där 65 % av de barn som börjar skolan idag kommer jobba med yrken som ännu inte existerar, är det avgörande att vi förbereder Gotlands unga för framtida utmaningar. Globalisering, digitalisering och automatisering omformar arbetsmarknaden och skapar helt nya kompetensbehov. Bland de mest efterfrågade färdigheterna finns kreativitet, problemlösning, samarbete, förhandlingsförmåga och beslutsfattande.

När elever får öva på entreprenörskap redan i grundskolan skapas en kontinuitet i deras utveckling. De får möjlighet att växa i sitt eget lärande under hela skolgången, vilket stärker deras företagsamhet och ger dem bättre förutsättningar att lyckas, oavsett vilken väg de väljer i livet.

Mål för 2026/2027:

- Grundskola: minst 50 % av Gotlands grundskolor använder UF:s material i minst två årskurser; Skolhackathon och Framtidskoll erbjuds samtliga skolor.
- Gymnasiet: minst 50 % av en årskull ges möjlighet att driva UF-företag; breddning till samtliga program (särskilt yrkes- och teknikprogram).
- Finansiering: att säkerställa en stabil och långsiktig finansiering som växer i takt med verksamhetens utveckling och möjliggör likvärdighet över hela ön.

Långsiktiga mål

- Grundskola: entreprenörskap ska vara en självklar del i undervisningen i alla årskurser på Gotlands grundskolor, så att varje elev får verktyg att utveckla självtillit, kreativitet och problemlösningssförmåga.
- Gymnasiet: alla gymnasieprogram på Gotland ska kunna erbjuda UF-företagande utan att kompromissa med behörighetsgivande ämnen, så att alla elever kan utveckla sina entreprenöriella färdigheter.

EFFEKTER OCH KOPPLING TILL RUS – VÅRT GOTLAND 2040

Vi brukar säga att entreprenörskap i skolan är som att ge eleverna superkrafter och effekterna syns långt utanför klassrummet. Entreprenörskap stärker inte bara ungas framtidsmöjligheter, utan hela Gotlands utveckling. Nedan följer hur våra insatser direkt bidrar till målen i RUS – Vårt Gotland 2040.

Fler företag & fler jobb - Elever som drivit UF-företag startar oftare egna företag. När de gör det omsätter de mer, anställer fler och bidrar till ett starkare näringsliv och fler arbetstillfällen på Gotland.

Högre motivation & bättre skolresultat - Entreprenörskap i skolan stärker självförtroende, engagemang och betyg. Genom den tydliga kopplingen till arbetslivet förstår eleverna varför deras utbildning är viktig – något som främjar både studiero och framtidstro.

Jämlikhet & inkludering - UF-företagande har särskilt stark effekt för tjejer och elever med icke-akademisk bakgrund. Genom att ge fler tillgång till entreprenöriellt lärande minskar vi klyftor, stärker delaktigheten och bidrar till en mer inkluderande arbetsmarknad.

Ökad innovationskraft - Unga entreprenörer skapar smarta idéer och lösningar som stärker Gotlands attraktivitet och innovationsförmåga. De ser möjligheter där de bor, vilket motverkar avbefolkning och skapar framtidstro i hela regionen.

Hållbar utveckling - Genom att integrera hållbarhetsfrågor i entreprenörskapet rustas Gotlands unga att driva företag och projekt med social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet som självklar utgångspunkt. Detta stärker Gotlands position som förebild i den gröna omställningen.

Tillsammans bidrar dessa effekter direkt till målen i RUS – Vårt Gotland 2040: fler företag och jobb, högre studiemotivation, ökad jämlikhet, starkare innovationskraft och en hållbar utveckling på Gotland.

INVESTERING I UNGA – INVESTERING I GOTLANDS FRAMTID

Ung Företagsamhet Gotland har växt kraftigt de senaste åren och allt fler unga tar del av våra entreprenöriella utbildningar. Tillväxten drivs av skolornas ökade behov av arbetssätt som stärker motivation, studieresultat och framtidskompetenser. Den ökade efterfrågan visar att verksamheten gör verklig skillnad, men innebär också att behovet av resurser ökar för att vi ska kunna arbeta likvärdigt, hållbart och med hög kvalitet.

Verksamheten finansieras idag genom bidrag från regionen, det gotländska näringslivet och nationella partners. För räkenskapsåret 2025/2026 uppgår regionsstödet till 500 000 kr, det lokala näringslivet bidrar med 941 000 kr och nationella partner med cirka 100 000 kr. Trots denna breda finansiering växer verksamheten snabbare än resurserna. Med nuvarande stödnivå väntas ett underskott på drygt 500 000 kr. Samtidigt har regionsstödet varit oförändrat de senaste fem åren, trots att UF-verksamheten expanderat kraftigt. Antalet UF-företagare har ökat med 72 procent och verksamheten i grundskolan når idag omkring 1 500 elever årligen.

Hur verksamheten bidrar till hållbar utveckling

Ekologisk hållbarhet:

- UF integrerar hållbarhet i UF-företagande och projekt, där elever uppmuntras att använda cirkulära affärsmodeller, miljövänliga material och lokala värdekedjor. Våra läromedel tar alltid hänsyn till både ekologisk och social hållbarhet.

Social hållbarhet:

- Ökad likvärdighet: fler elever får möjlighet att delta oavsett skola/bakgrund.
- Inkludering & delaktighet: dokumenterade effekter på motivation, självförtroende och elevengagemang; UF gynnar särskilt tjejer och elever utan akademisk bakgrund.

Ekonomisk hållbarhet:

- Långsiktig tillväxt genom fler företag, fler jobb och högre omsättning bland f.d. UF-elever; stärkt innovationsförmåga och kompetensbas för det lokala näringslivet.

Mot denna bakgrund ansöker vi om ett utökat regionalt stöd på summan 750 000 kr för 2027. Stödet är avgörande för att vi ska kunna möta efterfrågan, behålla kvaliteten och säkerställa att alla elever på Gotland får samma möjligheter oavsett skola eller bostadsort. Utan ett utökat stöd riskerar Gotland att tappa i både kompetensförsörjning och likvärdighet, särskilt i skolor med större utmaningar.

Planerad användning av det utökade bidraget:

1. **Personella resurser:** säkerställa finansiering av två heltidstjänster och skapa utrymme för ökat lärarstöd, fler skolbesök och ett hållbart genomförande av verksamheten.
2. **Läromedel & material:** inköp och utskick av läromedelsboxar samt övrigt kostnadsfritt material, vilket möjliggör likvärdig tillgång till entreprenöriellt lärande även i skolor med begränsade resurser.
3. **Aktiviteter för elever:** utöka och genomföra Skolhackathon (åk 5), Framtidskoll (åk 9), Globala utmaningar (åk 7) och casedagar – inklusive logistik, resor och möjliggörande för skolor i glesbygd att delta.
4. **Kompetensutveckling för lärare:** fler utbildningar, workshops och nätverk som stärker entreprenöriellt lärande i klassrummet.

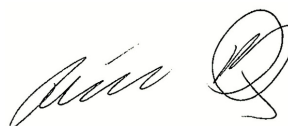
Ung Företagsamhet Gotland står redo att fortsätta stärka barn och ungas framtidskompetenser, bidra till Gotlands kompetensförsörjning och utveckla ett långsiktigt hållbart och konkurrenskraftigt näringsliv. Med ett förstärkt regionalt stöd säkerställs att arbetet kan bedrivas likvärdigt över hela ön och att fler elever och lärare får ta del av de insatser som visat sig ge mycket goda resultat.

Ett utökat bidrag gör det möjligt för oss att möta den växande efterfrågan, fortsätta utveckla kvaliteten och erbjuda skolor på Gotland ett modernt, relevant och forskningsförankrat arbetssätt som stärker både individ och samhälle.

Vi ser fram emot att tillsammans med Region Gotland fortsätta skapa förutsättningar för ett livskraftigt Gotland där alla unga får möjlighet att växa, ta ansvar och forma framtiden.

Regionchef
Nicoline Roswall

Ordförande
Robin Malmqvist